

היו הרבה אדם שת מתושלח ושם ועבר ועוד הרבה לבד האבות, וזהו אל עמי אני נאסף, והקבורה תהיה אצל האבות.

ויאמר יוסף וגו' ואלקים פקד יפקוד אתכם וגו' וישבע יוסף וגו' פקד יפקוד אלקים וגו'
 [ג כד-כה]. ברש"י פ' שמות [ג יח] כתב שפסוק הראשון הוא של יעקב והשני של יוסף, היינו שמתחלה מסר הקבלה שבידו מיעקב ואח"כ אמר בעצמו. וא"כ לכאורה הוא רק קבלה מיעקב לבד, וברש"י מפורש שהוא קבלה מיעקב ומיוסף. וצ"ל שכאן נאמר חיוב שהאמונה בנביא ובדברי חז"ל הוא שיהיה כאלו בעצמו שמע זה מהקב"ה, ולא יתחשב אצלו כשמייעה אלא כראיה ממש, עיין ברש"י פ' יתרו על פסוק אתם ראיתם [כ יט], ונמצא ממילא שהוא קבלה גם מיוסף כאילו יוסף קבל זה בעצמו מהקב"ה. וכן צריך אדם לידע שתהיה אמונתו בכל מה שאמרו חז"ל כאילו הוא עצמו יודע זה כגון מה שאמרו [סוטה ב א] ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול מכרזת בת פלוני לפלוני, שאחר שנשא אשה יהיה אצלו מצד האמונה ברור כשמע בעצמו הבת קול, ואם תהיה אמונתו ברורה ולא יתלה במקרה כלל יהיה ודאי להצלחה ושלוש כל הימים, כי דבר ה' רק לטובה ולשלוש ולעולם, אבל אם אינו מאמין כ"כ ויש לו קצת ספק שהוא ע"י מעשיו וע"י מקרה, הרי במדה כנגד מדה נענש לפעמים כמו שהיה צריך, כמו שנאמר אף אני אלך בקרי שלכן בא ח"ו לפרוד וכדומה, וכן צריך להאמין בכל דברי חז"ל במדה זו.

פעלו, והביא מגדולתו באמונה שאף שהיה גבור גדול לא תלה בגבורתו אלא בישועת ה', ולא גבה לבו בגבורתו ובממשלתו, שלכן בקש מאנשי יהודה שהם לא יעשו לו רעה בעצמם [שופטים טו יב], שכנגד ישראל לא רצה להשתמש בגבורתו, כי ידע כי הגבורה גיתנה לו מהשי"ת רק להושיע מפלשתים ולא לפגוע בישראל, וכשהכה האלף איש אמר אתה נתת ביד עבדך את התשועה [שם יח], ולכן אף אחר שסר כחו גמי בטח בהשי"ת שיושיע אותו, ואמר בתפילתו חוקני נא אך הפעם, שלשון זה משמע שיושיעו עתה כמו שהושיע אותו עד היום, הרי בפירוש שגם בעת גבורתו בטח רק בהשי"ת ולא בגבורתו. משום דאדם צריך לידע בכל עת אף בעת שהשי"ת נותן לו שפע בכח ובממון שהוא ביד ה', ושוה להשי"ת קודם שנתן כלאחר שנתן, שאם זכה נותן לו ואם לא זכה נוטל בחזרה ח"ו, וכהברכה של כהנים שנצטוו לברך שהשי"ת יברך בממון וגם ישמור את הממון, ונמצא שלעולם צריך לבטוח רק בהשי"ת, וזה למדנו אנו משמשון שקחה להשי"ת בכל עת.

אני נאסף אל עמי [מט כט]. לכאורה איזה עם שייד, הא עדיין לא היה מעם ישראל אלא הוא בעצמו, אך אולי גם האבות אברהם ויצחק נחשבו מעמו, אבל ע"ז הא אומר קברו אותי אל אבותי. ונראה דבעולם האמת שם נחשבו לעם מיוחד לפי האמונה בהשי"ת וגודל המעשים, אף שלא נחשבו בעולם הזה לעם מיוחד אלא נחלקו לכמה עמים, וצדיקים הרי